

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 29 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Marciniak

Protokolant: st. Sekr. Sąd. Paulina Kurowiak

po rozpoznaniu, na rozprawie w dniu 15 listopada 2016 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa: (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

przeciwko: (...) spółce akcyjnej w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Piotr Marciniak

UZASADNIENIE

Pozwem datowanym na dzień 27 lipca 2016 r. powód – (...) sp. z o.o. w T. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 80.899,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 maja 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie przewozu międzynarodowego. Strony zawarły umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu krajowym i międzynarodowym. Następnie powód podał, iż na zlecenie (...) sp. z o.o. wykonywał przewóz produktów czekoladowych na trasie K. – D. w Wielkiej Brytanii. W nocy z 10/11 maja 2016 r. kierowca – pracownik powoda zatrzymał się na obowiązkowy postój w miejscowości W. w Anglii. Po zakończonej przerwie, przed rozpoczęciem dalszej części trasy kierowca sprawdził stan naczepy i stwierdził usunięcie zabezpieczeń oraz brak 995 sztuk towaru wskazanego na liście CMR pod nazwą (...) 24x114g (...) oraz 616 sztuk towaru o nazwie (...) 24x114g (...). Strona powodowa oświadczyła, iż została obciążona kosztami związanymi z kradzieżą towaru w trakcie transportu w wysokości 18.755 euro.

Ponadto powód oświadczył, że zgłosił pozwanemu powstałą szkodę, jednakże ten ostatni odmówił przyjęcia swej odpowiedzialności powołując się na § 6 ust. 3 pkt 7 OWU, zgodnie z którym pozwany nie odpowiada za szkody powstałe podczas postoju środka transportu poza parkingami strzeżonymi. W ocenie powoda w stanie faktycznym sprawy zaistniał wyjątek od tej zasady przewidziany w OWU, albowiem postój środka transportu wynikał z nakazu postoju przez uprawnione władze. Powód zaznaczył, że w świetle obowiązujących przepisów, kierowca w trakcie wykonywania przewozu, w określonych odstępach czasu zobowiązany jest dokonywać odpoczynków. Zatem zadaniem powoda, postój wykonywany przez kierowcę w nocy z 10/11 maja 2016 r. celem odpoczynku wynikał z nakazu postoju przez uprawnione władze tj. władze ustawodawcze.

Następnie powód zaznaczył, że wezwał pozwanego do zapłaty odszkodowania, ten jednak odmówił wypłaty. Powód podniósł, że wysokość szkody opiewa na kwotę 18.755 euro, jednakże w treści umowy ubezpieczenia przewidziana

została franszyza redukcyjna w wysokości 200 euro, o którą to kwotę powód umniejszył żądanie objęte pozwem. Ponadto powód zaznaczył, że domaga się odsetek ustawowych od dnia 21 maja 2016 r. tj. od dnia następnego po dniu, w którym pozwany wydał decyzje o odmowie przyznania odszkodowania, bowiem już wówczas zakończył on postępowanie likwidacyjne i ustalił wszystkie niezbędne dla siebie fakty.

Pismem datowanym na dzień 2 września 2016 r. pozwany złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, że strony łączy umowa ubezpieczenia wskazana w pozwie, potwierdzona polisą ubezpieczeniową serii O. nr (...). Wskazał, że nie uznaje roszczenia powoda co do zasady jak i co do wysokości. W pierwszej kolejności strona pozwana zakwestionowała legitymację czynną powoda wskazując, że powód nie wykazał, aby pokrył szkodę osoby uprawnionej oraz aby wzywający go do zapłaty poniósł szkodę w żądanej wysokości.

Następnie pozwany zaprzeczył, aby zaszedł wypadek ubezpieczeniowy. Wskazał, że do kradzieży ładunku doszło na parkingu niestrzeżonym w miejscowości T. w Anglii. Zgodnie zaś z § 6 ust. 3 pkt 7 OWU pozwany nie odpowiada za szkody powstałe podczas postoju środka poza parkingami strzeżonymi, z wyjątkiem sytuacji gdy postój wynika z sytuacji opisanych w punktach a –f, zaś żaden z wymienionych tam przypadków nie miał miejsca w dniu zdarzenia. Dodatkowo pozwany zaznaczył, że na polisie występował zapis o możliwości rozszerzenia ochrony o parkowanie w miejscach niestrzeżonych, jednak powód nie skorzystał z takiej możliwości. Ponadto powód zakwestionował wysokość wskazanej przez powoda szkody.

W piśmie procesowym datowanym na dzień 29 września 2016 r. powód odniósł się do zarzutów pozwanego podniesionych w odpowiedzi na pozew wskazując, że obowiązek świadczenia ubezpieczyciela z umowy ubezpieczenia OC powstaje z chwilą powstania stanu odpowiedzialności cywilnej jego kontrahenta, bez względu na to czy dokonał on już naprawy szkody wyrządzonej osobie trzeciej szkody czy też nie, a także bez względu na to czy osoba ta jest uprawniona. Jednocześnie powód podał, że umówił się ze spółką (...), że zadłużanie wynikające z noty obciążeniowej (...) będzie regulował w ratach, począwszy od czerwca 2016 r. w wysokości 4.688,75 zł miesięcznie i rozpoczął już spłatę.

Ponadto powód podniósł, że pozwany nie sprecyzował pojęcia „uprawnione władze”, a tym, samym należy je interpretować szeroko i zgodnie z literalnym brzmieniem. Zdaniem powoda, okoliczność nieprecyzyjnego sformułowania OWU może negatywnie obciążać wyłącznie pozwanego, który odpowiada za redakcję wzorca umowy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Powód (...) sp. z o.o. w T. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest m. in. świadczenie usług transportowych

Pozwany (...) S.A. w W. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest m. in. świadczenie usług ubezpieczeń osobowych i majątkowych.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: odpis z KRS dot. powoda (k. 10-15 akt), kserokopia odpisu pełnego z KRS dot. pozwanego (k. 61-72 akt).

W dniu 16 grudnia 2015 r. powód zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym. Czas objęcia ochroną ubezpieczeniową strony ustaliły od 18 grudnia 2015 r. do 17 grudnia 2016 r. Suma ubezpieczenia wynosiła: na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe 300.000 USD. Franszyza redukcyjna wynosiła 200 Euro.

Do powyższej umowy ubezpieczenia zastosowanie miały Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym ustalone uchwałą nr (...) zarządu pozwanej spółki ze zmianami ustalonymi uchwałą nr (...) z dnia 26 listopada 2010 r. oraz uchwałą nr (...) z dnia 22 grudnia 2011 r. (dalej jako OWU).

Przedmiotem ubezpieczenia była odpowiedzialność cywilna powoda, za szkody powstałe w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu towarów w drogowym transporcie drogowym. W ramach tej umowy pozwany udzielił ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego określonej w Konwencji CMR z zastrzeżeniem postanowień OWU (§ 5 ust. 1 i 2 OWU).

W § 6 pkt 3 pkt 7 OWU wskazano, iż o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzuli stanowiących załącznik do OWU i opłacenie dodatkowej składki pozwany nie odpowiadał za szkody powstałe podczas postoju środka transportu poza parkingami strzeżonymi, z wyjątkiem sytuacji gdy postój środka transportu wynika z:

- a) wypadku lub awarii środka transportu uniemożliwiających bezpieczne i zgodne z przepisami kontynuowanie jazdy,
- b) konieczności udzielania pomocy ofiarom wypadków drogowych,
- c) dokonywania formalności celnych lub związanych z przejazdem drogą płatną,
- d) nagłego zachorowania kierowcy w przypadku gdy nie ma możliwości kontynuowania jazdy,
- e) kontroli drogowej przez uprawnione władze,
- f) nakazu postoju przez uprawnione władze.

W § 4 ust. 6 OWU określono, że parking strzeżony to teren ogrodzony, całodobowo dozorowany, oświetlony w porze nocnej, wyposażony w urządzenia blokujące wyjazd i wyjazd pojazdu bez zezwolenia osoby dozorującej parking.

Zawarcie powyższej umowy zostało potwierdzone polisą serii O. nr (...).

Załącznik do OWU stanowiły klauzule dodatkowe, na mocy których za dodatkową składką powód mógł rozszerzyć zakres odpowiedzialności pozwanego.

W ramach przedmiotowych klauzul przewidziano rozszerzenie zakresu odpowiedzialności o szkody powstałe podczas postoju środka transportu poza parkingami strzeżonymi – klauzula nr 7.

Na podstawie klauzuli 7 zawierające ją strony postanawiały, że z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, rozszerzały zakres ubezpieczenia o szkody powstałe podczas postoju środka transportu poza parkingami strzeżonymi, w sytuacji braku możliwości pozostawienia środka transportu na parkingu strzeżonym, o ile z umowy przewozu, ze zlecenia przewozowego ani z instrukcji przewozu nie wynika zakaz parkowania poza parkingami strzeżonymi. Ochrona ubezpieczeniowa na podstawie tej klauzuli udzielona istniała wyłącznie, gdy postój środka transportu odbywał się w obrębie stacji paliw, hoteli, motelu, baru, restauracji w miejscu oświetlonym podczas postoju w porze nocnej oraz w czasie pracy tych instytucji, o ile postój wynikał z:

1. przepisów o czasie pracy kierowców,
2. tankowania paliwa lub uzupełniania innych płynów eksploatacyjnych,
3. zaspokajania potrzeb fizjologicznych,
4. spożywania posiłku,

5. braku możliwości przekazania towaru odbiorcy wskutek dotarcia na miejsce rozładunku poza godzinami pracy odbiorcy.

Powód nie wykupił dodatkowego ubezpieczenia pozwalającego na objęcie ochroną ubezpieczeniową środka transportu poza parkingami strzeżonymi – ustanowionego w klauzuli nr 7, co zostało potwierdzone na polisie.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: polisa serii O. nr (...) z dnia 16 grudnia 2015 r. (k. 16-17 akt), Ogólne Warunki Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej P. (...) w (...) Międzynarodowym wraz z załącznikiem (k. 56-59 akt).

Powód na zlecenie spółki (...) sp. z o.o. wykonywał przewóz towarów, w postaci czekolady, na trasie K. do D. (Wielka Brytania). Przewóz ten w imieniu powoda wykonywał jego pracownik – S. C. (1).

W ramach wykonania tej usługi w dniu 8 maja 2016 r. S. C. (2) podjął ładunek od nadawcy przesyłki, a następnie wyruszył w kierunku Wielkiej Brytanii.

W dniu 10 maja 2016 r. S. C. (2) pozostawił pojazd na parkingu w miejscowości W. w Anglii i udał się na nocleg. Postój ten spowodowany był koniecznością przerwy w czasie pracy kierowcy, wynikającą z obowiązujących przepisów o czasie pracy kierowców. Parking na którym S. C. (2) pozostawił pojazd nie był strzeżony.

Po zakończonej przerwie S. C. (2) wrócił do pojazdu, gdzie zauważył naruszenie zabezpieczeń na drzwiach naczepy oraz brak 5 palet czekolady.

(...) sp. z o.o. w dniu 19 maja 2016 r. wystawiła powodowi notę obciążeniową nr (...) na kwotę 18.755 Euro, na podstawie której żądała od powoda zapłaty wartości utraconych towarów.

Powód zawarł z (...) sp. z o.o. porozumienia, na mocy którego w miesięcznych ratach reguluje wobec (...) sp. z o.o. należność wynikającą z noty obciążeniowej nr (...).

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: list przewozowy nr (...) (k. 19 akt), oświadczenie S. C. (3) z dnia 16 maja 2016 r. (k. 20 akt), nota obciążeniowa nr (...) z dnia 19 maja 2016 r. (k. 21 akt), wyciąg z rachunku bankowego powoda (k. 139 akt).

Przedmiotową szkodę powód zgłosił pozwanemu, ten jednak odmówił wypłaty odszkodowania wskazując, że jego odpowiedzialność jest wyłączona z uwagi na pozostawienie pojazdu poza parkingiem strzeżonym

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: pismo pozwanego z dnia 20 maja 2016 r. (k. 23-24 akt).

Pismem z dnia 3 czerwca 2016 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 18.755 EURO z tytułu odszkodowania za szkodę w postaci kradzieży części ładunku w nocy z 10-11 maja 2016 r., w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania.

Pismem z dnia 6 lipca 2016 r. pozwany kolejny raz odmówił wypłaty odszkodowania.

Okoliczności bezsporne, a nadto dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania (k. 25-27 akt), pismo pozwanego z dnia 6 lipca 2016 r. (k. 28 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedstawione powyżej dokumenty.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich wiarygodność, a tym samym i moc dowodowa, nie została przez żadną ze stron skutecznie zakwestionowana. Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe, które stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 kpc).

Pozostałe dokumenty, jako dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoba, która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Na rozprawie w dniu 15 listopada 2016 r. Sąd oddalił zgłoszony przez powoda wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wartości skradzionego towaru, albowiem w sytuacji przyjęcia, że pozwany co do zasady nie odpowiadał za zaistniałą szkodę, wysokość szkody pozostawała bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie powód domagał się od pozwanego zapłaty odszkodowania z tytułu szkody, jaką poniósł w związku z obowiązkiem zapłaty odszkodowania na rzecz nadawcy przesyłki, z uwagi na kradzież części przewożonej przesyłki.

Roszczenie powoda należy zakwalifikować jako wywodzone na podstawie art. 822 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której zawarta została zawarta umowa ubezpieczenia. Powód domagał się wypłaty na jego rzecz odszkodowania w wysokości, które zobowiązany jest uiścić na rzecz poszkodowanego tj. (...) sp. z o.o.

Powód zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym. Umowę zawarto w oparciu o obowiązujące u pozwanego ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym ustalone uchwałą nr (...) zarządu pozwanej spółki ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/421/2010 z dnia 26 listopada 2010 r. oraz uchwałą nr (...) z dnia 22 grudnia 2011 r. (OWU). Postanowienia OWU uznać należy za w pełni wiążące strony umowy ubezpieczeniowej, jako że stają się częścią składową umowy ubezpieczenia i trzeba je wyklądać przy uwzględnieniu dyrektyw zawartych w art. 65 k.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2005, III CZP 49/05). Postanowienia OWU stają się tzw. wzorcem kwalifikowanym i wiążą strony dlatego, że stały się składnikiem umowy ubezpieczeniowej przez odwołanie się do nich (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2001, V CKN 247/00).

Zaznaczyć również wypada, iż co do zasady strony nie prowadziły sporu w zakresie stanu faktycznego przedmiotowej sprawy, a jedynie co do oceny prawnej.

W odpowiedzi na pozew pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda. Zadaniem Sądu przedmiotowy zarzut okazał się bezzasadny. Bezspornym było, że strony łączyła umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego w ruchu międzynarodowym, strona powodowa wykazała również, iż w związku z wykonywanym przewozem doszło do szkody, do naprawienia której wobec nadawcy przesyłki jest zobowiązana. Powód zaspokaja roszczenie poszkodowanego – nadawcy przesyłki, zatem może powstała po jego stronie szkoda, której naprawienia może domagać się od ubezpieczyciela.

W dalszej kolejności pozwany podniósł, iż jego odpowiedzialność za powstałą szkodę jest wyłączona z uwagi na postanowienia OWU obowiązujące strony, w szczególności § 6 ust. 3 pkt 7 OWU. Przedmiotowy zarzut okazał się trafny. Bezspornym w sprawie pozostawało, iż do kradzieży towarów doszło w trakcie postoju pojazdu na parkingu niestrzeżonym. Nie ulega zaś wątpliwości, że przywołany § 6 ust. 3 pkt 6 OWU określał, że o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzuli stanowiących załącznik do OWU i opłacenie dodatkowej składki pozwany nie odpowiadał za szkody powstałe podczas postoju środka transportu poza parkingami strzeżonymi, z wyjątkiem sytuacji wymienionych w tym przepisie. Zdaniem Sądu, żadna z tych sytuacji w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie miała miejsca. Jedną z sytuacji, w których pozwany odpowiadał, mimo pozostawienia pojazdu na parkingu niestrzeżonym był postój na skutek nakazu postoju przez uprawnione władze (§ 6 ust. 3 pkt 7 f OWU). Powód stał na stanowisku, iż pozostawienie w nocy z 10 na 11 maja 2016 r. pojazdu na niestrzeżonym parkingu wywołane było nakazem uprawnionych władz tj. władz ustawodawczych, które wprowadziły obowiązek ograniczonego czasu pracy kierowców. Strona powodowa twierdziła, że właśnie z uwagi na

przewidziany przepisami prawa obowiązek przerwy w pracy, zatrudniony przez niego kierowca pozostawił pojazd w miejscu niestrzeżonym. Z przedstawionymi twierdzeniami powoda nie sposób się zgodzić. Zapis § 6 ust. 3 pkt 7 f OWU nie dotyczy sytuacji, w których postoje wynikają z przepisów o czasie pracy kierowców. Po pierwsze zauważyć należy, że treść OWU w szczególności klauzuli nr 7, w której wprost wskazano w jakich sytuacjach pozwany odpowiada za szkody powstałe poza parkingiem strzeżonym, przy czym warunkiem jest rozszerzenie odpowiedzialności o klauzulę nr 7 co nie miało miejsca in casu. Nadto sama treść §6 ust. 3 pkt 7f wskazuje, że „nakaz postoju przez uprawnione władze” nie dotyczy postoje wynikającego z przepisów o czasie kierowców. Sytuacje z §6 ust. 3 pkt 7 są to sytuacje nagłe, których nie można przewidzieć i zaplanować, a bez wątplenia postój wynikający z przepisów o czasie pracy kierowców, do takich sytuacji nie należy. Wobec powyższego stwierdzić należy, że postanowienia OWU w tym zakresie nie są niejasne i brak jest wątpliwości co do ich interpretacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy, na podstawie § 6 ust. 3 pkt 7 OWU odpowiedzialność pozwanego nie zachodziła.

W konsekwencji Sąd w punkcie 1. wyroku oddalił powództwo w całości.

W punkcie 2. wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powód przegrał spór w całości, wobec czego winien zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Z tego tytułu Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.217 zł, na którą składały się: 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Wysokość kosztów zastępstwa prawnego Sąd ustalił na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców pranych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

/-/ SSO Piotr Marciniak